

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre a Comisiei Electorale Centrale
„Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Comisia Electorală Centrală - în calitate de organ specializat în domeniul electoral și în temeiul art. 28 alin. (16) lit. e), art. 38 alin. (3), art. 77 alin. (5) din Codul electoral nr. 325/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 426-427, art. 770).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>La 1 ianuarie 2023 a intrat în vigoare noul Cod electoral nr. 325/2022.</p> <p>În temeiul art. 25 lit. c) din Codul electoral nr. 325/2022, în calitate de organ specializat în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă regulamente și instrucțiuni menite să perfecționeze procedurile electorale.</p> <p>Potrivit art. 244 alin. (3) din cod, Comisia Electorală Centrală, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare, va adopta actele normative necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor. Astfel, organul electoral are obligația să adopte și să revizuiască toate regulamentele și instrucțiunile care să asigure buna organizare și desfășurare a alegerilor și a tuturor proceselor aferente, în conformitate cu atribuțiile prevăzute de Codul electoral.</p> <p>În prezent nu este un regulament al Comisiei care ar reglementa cadrul normativ privind accesul neîngrădit și nediscriminatoriu al persoanelor cu dizabilități la procesele de organizare și desfășurare a alegerilor.</p> <p>Elaborarea și aprobarea acestui regulament se bazează în special pe necesitatea accesibilizării exercitării dreptului la vot al persoanelor cu dizabilități.</p> <p>Regulamentul cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene
Nu este necesitate.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de hotărâre cuprinde două puncte:</p> <p>1. Primul punct se referă la aprobarea Regulamentului cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități, conform anexei.</p> <p>Regulamentul cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități este grupat în IV Capitole și o anexă, după cum urmează:</p> <p>Capitolul I „Dispoziții generale” conține informație generală despre conținutul regulamentului, de asemenea sunt definite expresiile și noțiunile ce se regăsesc în regulament. În același timp, capitolul desfășoară lista principiilor ce stau la baza asigurării accesibilității în procesul electoral pentru persoanele cu dizabilități.</p> <p>Capitolul II „Cerințele de accesibilitate față de sediile secțiilor de votare și căile de acces spre sediile secțiilor de votare” cuprinde cerințele de accesibilitate față de sediile secțiilor de votare, drumurile de acces spre clădire, prezența turnichetelor, căile de circulație în interiorul</p>

clădirii sau grupul sanitar. De asemenea, sunt stabilite rigorile care urmează a fi respectate de către membrii biroului electoral la amenajarea secțiilor de votare.

Capitolul III „Responsabilitățile competitorilor electorali, instituțiilor mass-mediei și ale societății civile privind asigurarea drepturilor electorale pentru persoanele cu dizabilități” cuprinde detalieri cu privire respectarea principiului nediscriminării persoanelor cu dizabilități în cadrul promovării politice și agitației electorale de către competitorii electorali. De asemenea, este indicat că, în cadrul campaniilor electorale, instituțiile media și membrii societății civile asigură respectarea drepturilor electorale ale persoanelor cu dizabilități, precum și accesul statului la informația despre statisticile privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități

Capitolul IV „Dispoziții finale” reglementează faptul că executarea regulamentului este pusă în sarcina Comisiei Electorale Centrale, Centrului de instruire continuă în domeniul electoral, consiliilor electorale de circumscripție, birourilor electorale ale secțiilor de votare, autorităților administrației publice locale, concurenților electorali și instituțiilor mass-media.

De asemenea, se indică faptul că Centrul de instruire continuă în domeniul electoral va instrui membrii organelor electorale cu privire la asigurarea accesibilității procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități.

Anexa la regulament cuprinde modelul Chestionarului privind evaluarea gradului de accesibilitate al secțiilor de votare.

2. Cel de-al doilea punct se referă la publicarea hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale așa cum prevede art. 32 alin. (5) din Codul electoral nr. 325/2022.

De asemenea, potrivit art. 32 alin. (3) din același cod, hotărârile Comisiei Electorale Centrale cu caracter normativ intră în vigoare conform prevederilor art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. De menționat că hotărârea respectivă va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, potrivit art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, prin derogare de la regula generală stabilită la alin. (1) din același articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată în cazul în care se urmărește protecția drepturilor fundamentale ale omului sau dacă există alte circumstanțe obiective.

Prin urmare, aprobarea și intrarea în vigoare a noului regulament este prioritară în condițiile în care prin Decretul nr. 744-IX din 21 decembrie 2022 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 426-427 la data de 23 decembrie 2022), Președintele Republicii Moldova a promulgat Legea nr. 325/2022 pentru adoptarea Codului electoral. Potrivit art. 244 alin. (1), noul Cod electoral a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023, iar odată cu intrarea în vigoare a noului Cod electoral, Comisiei Electorale Centrale îi revine obligația de a aproba într-o nouă redacție regulamentele și instrucțiunile sale.

Este prioritară și în condițiile în care trebuie stabilit cadrul normativ privind accesul neîngrădit și nediscriminatoriu al persoanelor cu dizabilități la procesele de organizare și desfășurare a alegerilor.

Mai mult, anul 2023 este unul electoral fiind prognozate alegerile locale generale ordinare „fie în ultima duminică a lunii octombrie, fie în prima duminică a lunii noiembrie”. Atragem atenția că viitorul scrutin va fi primul care se va organiza și desfășura în condițiile unui nou Cod electoral. Astfel, intrarea în vigoare a prezentului regulament este necesară și pentru a oferi

subiecților implicați în alegeri timp necesar pentru asimilarea noilor prevederi și aplicarea lor practică ulterioară (eventual organizarea de seminare de instruire pentru aceștia).
5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea prevederilor actului normativ propus spre aprobare nu implică cheltuieli financiare suplimentare celor planificate.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
După caz, proiectul urmează a fi corelat cu prevederile actelor normative conexe aprobate de Comisia Electorală Centrală.
7. Avizarea și consultarea publică
La data de 31 martie 2023, pe pagina web oficială a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării unor proiecte de hotărâri pentru aprobarea / modificarea regulamentelor și instrucțiunilor Comisiei Electorale Centrale (poziția nr. 8), inclusiv a Regulamentului cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități (poziția nr. 1 din Anunțul de inițiere).
Informații vizavi de avizarea și consultarea publică a proiectului de hotărâre se regăsește pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md , la compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Transparența decizională”, subrubrica „Procesul decizional”, poziția nr. 28 (anul 2023).
8. Constatările expertizei anticorupție
Vor fi incluse după efectuarea expertizei.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Nu este necesitate.
10. Constatările expertizei juridice
Vor fi incluse după efectuarea expertizei.
11. Constatările altor expertize
Vor fi incluse ulterior, dacă vor fi efectuate.